

NIEUWSBLAD

Historische Vereniging



Ameide



Tienhoven



COLOFON

Het nieuwsblad is een uitgave van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven en verschijnt vier keer per jaar.

ISSN: 1569 - 7800

HET BESTUUR

Voorzitter:

H. van den Heuvel Voorstraat 99 4132 AP Vianen tel. 0347-355180

Vice-voorzitter:

G.W. Groenendijk De Bogerd 3 4233 GN Ameide tel. 0183-601886

Secretaris:

C.W. Broekman Broekseweg 59 4233 CT Ameide tel. 0183-601811

Penningmeester:

J. Stasse De Bogerd 19 4233 GN Ameide tel. 0183-602488

Algemeen adjunct:

J.A. Maatkamp Lekdijk 18 2769 GA Langerak tel. 0183-602071

Lid: A.P. Provoost Voorstraat 10 4233 EA Ameide tel. 0183-601568

Lid: C. Rijnhout De Kooi 25 4233 GP Ameide tel. 0183-602648

Lid: D. Siegersma Fransestraat 12 4233 ED Ameide tel. 0183-602676

Lid: A. Terlouw-van der Grijn Vijf Akkers 18 4235 AH Tienhoven tel. 0183-602110

ERELEDEN

A.M. den Oudsten, G. Streefkerk en P. Will

CORRESPONDENTIEADRES

C.W. Broekman info@ameide-tienhoven.nl internet: www.ameide-tienhoven.nl

LEZINGEN EN EXCURSIES

H.J. Beckmann h.j.beckmann@planet.nl

J.D.C. Laroo hv@laroo.net

A.P. Provoost bram.provoost@kpnplanet.nl

REDACTIE NIEUWSBLAD

H.J. Beckmann h.j.beckmann@planet.nl

C. van der Grijn cvdgrijn@hetnet.nl

G.W. Groenendijk gert.groenendijk@planet.nl

A. Tukker a.tukker74@hetnet.nl

P. Will p.will@hetnet.nl

LEDENADMINISTRATIE

J. Stasse jstasse@hetnet.nl

CONTRIBUTIE

De contributie bedraagt minimaal €15,- per jaar, over te maken op bankrekeningnummer 301952248 van de Rabobank in Ameide, t.n.v. de penningmeester van de vereniging.

Opzegging van het lidmaatschap dient minimaal zes weken voor het eind van het verenigingsjaar te hebben plaatsgevonden.

De redactie besteedt de uiterste zorg aan de in dit nieuwsblad opgenomen artikelen.

Onvolkomenheden kunnen echter voorkomen. Het bestuur van de Historische Vereniging aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor daaruit voortvloeiend ongerief.

Op de voorpagina: Opening feestweek 1978 op De Dam door locoburgemeester Arie Gerrit de Kruijk en wethouder Klaas van Oort, vergezeld van hun echtgenotes.

Op de achterpagina: Koningin Wilhelmina, zij draagt de keten van de Mecklenburgse Huisorde van de Wendenkroon (bron: Wikipedia).

Inhoud augustus 2008

Van de redactie	3
Dodenherdenking zondag 4 mei : indrukwekkend	4
VERENIGINGSNIEUWS	6
Algemene ledenvergadering	7
Ontwikkeling ledenbestand	7
Ambachtsheer wordt Beschermheer	7
Expositie over de vroegere manden- en hoepmakerij	7
Uit de Schoonhovense Courant van 1891	7
Open Monumentendag op zaterdag 13 september 2008	8
Website	9
Een handjevol verschuivingen	10
Oudst bewaarde poortzegel van Ameide	12
Trefwoordenlijst Genealogie 2008	12
Van der Meij Alkmaar	13
Mye (van der)	15
De grafstenen in de St. Nicolaaskerk te Tienhoven	17
Museum Stichting Bisdom van Vliet Haastrecht	20
Oranjefeesten door de jaren heen	23
Oranjefeesten 1913	30
‘Oranje Boven’, een vooroorlogse Koninginnedag!	32
Oranjefeest 1958	35
Oranjefeest 1978	36
Het poortersgeld als wig tussen Ameide en Meerkerk	37
Een historisch plaatje met een praatje	39
Begin van de Reformatie in Ameide en Tienhoven (3)	40
De Pruisen op de Koekoekswaard (1787)	45

Van de redactie

De feestweek van Ameide en Tienhoven Lichtstad 2008 wordt gehouden van 29 augustus tot en met 6 september. Reden genoeg voor de redactie om veel aandacht te besteden aan de feesten die werden gevierd in het verleden. Het artikel *Feest in het stadje aan de rivier* uit de Prinses van 1968 is in zijn geheel in kleur gereproduceerd. De redactie van de Prinses schreef naar aanleiding van dit artikel het volgende: 'Feestvieren kunnen ze alleen beneden de grote rivieren, zo hoort men vaak beweren. In Ameide - midden tussen de grote rivieren gelegen - vonden wij het bewijs van het tegendeel. Een week lang vierde men daar het Oranjefeest. Een feest dat er wezen mocht, niet alleen om het feest zelf, maar vooral om de eensgezindheid en samenwerking, die er aan ten grondslag lag.'

In het artikel *De Pruisen op de Koekekswaard* bespreekt Hans van den Heuvel de achtergrond en het verloop van de veldtocht van de Pruisen die op 13 september 1787 begon en die er toe leidde dat grote contingenten Pruisen op de Koekekswaard werden gelegerd.

In dit nummer wordt de laatste aflevering van de artikelenserie *Begin van de reformatie in Ameide en Tienhoven* van Ds. G. Hamoen gepubliceerd.

In onze nieuwe rubriek *Een museum dichtbij* wordt het museum Stichting Bisdome van Vliet in Haastrecht besproken. Het is de bedoeling in elke aflevering van het Nieuwsblad een museum te bespreken dat op redelijk korte afstand van Ameide en Tienhoven ligt.



André Tukker, Historische Vereniging Ameide en Tienhoven.

Henk Manschot heeft zijn werkzaamheden als vrijwillige kooiker op eendenkooi De Zouwe te Ameide beëindigd. Henk is ruim 25 jaar als terreinmedewerker bij het Zuid-Hollands Landschap werkzaam geweest in het noordwestelijke deel van de Vijfheerenlanden. Nadat hij hiermee was gestopt, is hij als vrijwillige kooiker doorgedaan op de eendenkooi De Zouwe. Voordat Henk op eendenkooi de Zouwe aan het werk ging, was hij al jaren als kooiker actief op eendenkooi Achthoven. Het Zuid-Hollands Landschap bedankt Henk voor zijn gepassioneerde kooikersinzet.

veldnieuws

Dodenherdenking zondag 4 mei : indrukwekkend

Hans van den Heuvel

De meest indrukwekkende Dodenherdenking sinds de onthulling van het monument in 1999". Dat was de algemene opinie na afloop van de op zondag 4 mei gehouden plechtigheid ter nagedachtenis van de inwoners van Ameide en Tienhoven, die in de Tweede Wereldoorlog of bij de politionele acties in het voormalige Nederlands Indië zijn omgekomen.



Wat maakte de herdenking zo indrukwekkend? Was het de overweldigende belangstelling, de indringende toespraak van dominee Wegman, het massaal meegezongen Wilhelmus of de afwezigheid van elke vorm van geluid tijdens de "twee minuten stilte"? Of was het wellicht de kranslegging door twee bewoners van "Open Vensters", de heren M.G.Hendrikse (92 jaar) en M.Peekel (93 jaar), van wie de laatste een onberispelijk militair saluut bracht?

Het antwoord op deze vraag is minder belangrijk. Het gaat er om dat de manifestatie als geheel, die andermaal perfect werd geleid door ons lid Maks van Middelkoop, een treffende uiting was van gemeenschapszin en betrokkenheid bij de oorlogsslachtoffers en hun nabestaanden.

De toespraak van ds.T.Wegman, een van de twee predikanten van de Hervormde Gemeente van Ameide en Tienhoven, was ingebed tussen gedichten, die werden voorgedragen door twee leerlingen van de hoogste groepen van de plaatselijke basisscholen, Neline Bos (School met de Bijbel "De Kandelaar") en Ties Dekkers (Openbare Basisschool "Hendrik van Brederode"), beiden twaalf jaar oud.

In de toespraak stonden de begrippen "vrijheid" en "oferbereidheid" centraal in het licht van een tekst van de profeet Maleachi uit het laatste boek van het Oude Testa-

ment: "Onder Zijn vleugels zal genezing zijn". Inhakend op deze tekst, trok de predikant een parallel tussen het lijden van het Joodse volk in de tijd van Maleachi en de Jodenvervolging gedurende de Tweede Wereldoorlog.

Dominee Wegman sloot zijn toespraak af met een door hem gemaakt gedicht, waarvan de tekst hieronder integraal is weergegeven:

Voor eeuwig bevrijd!

Een Jood met een Davidsster zucht tot zijn God :
"hoe lang nog en hoe ver?"

Hij leest in de boeken met een hart vol pijn :
Onder zijn vleugels zal er genezing zijn.
Een vrouw ziet haar zoon in haar bangste dromen
Bij een vuurgevecht om het leven komen.
Ze leest in haar Bijbel met een hart vol pijn :
Onder Zijn vleugels zal er genezing zijn.
Een militair in Indië zit met duizend vragen
Hij zwijgt in alle talen – met stomheid geslagen.
Hij leest in zijn Bijbel met een hart vol pijn :
Onder Zijn vleugels zal er genezing zijn.

Een aanslag in Irak, een bom in Afghanistan.
Volkerenmoord in Afrika, waar is het eind ervan ?
We zijn bevrijd en het heeft bloed gekost
Maar het laatste schot is nog niet gelost.
Wat rest, is waakzaamheid ; blijf op uw post !
Als de bazuin zal klinken, bent u écht verlost !
Ik lees in mijn Bijbel voor mensen met pijn :
Onder Zijn vleugels zal er genezing zijn !



De bijeenkomst bij het monument werd ook dit jaar muzikaal omlijst door het Ameide's Fanfare Korps (AFK), dat het eerste en het zesde couplet van het Wilhelmus en koormuziek ten gehore bracht. Niet onvermeld mag blijven dat Gijs van Gelderen uit Nieuwpoort, lid van het AFK én

van onze vereniging, “The Last Post” feilloos “uit het hoofd” speelde.

De bijeenkomst werd afgesloten met het leggen van kransen door representanten van achtereenvolgens het gemeentebestuur van Zederik, de Oranjevereniging “Beatrix”, de gezamenlijke kerken van Ameide en Tienhoven (voor de eerste maal), de ondernemersvereniging “Actio”, bewoners van het Woon- en Zorgcentrum “Open Vensters” en twee bestuursleden van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven, Annie Terlouw – van der Grijn en Bram Provoost. Ook plaatsten leerlingen van de plaatselijke basisscholen bloemen bij het monument.

Hun voorbeeld werd gevolgd door nabestaanden van de omgekomenen, die aansluitend als eersten langs het monument trokken, gevolgd door honderden inwoners en oud-inwoners van Ameide en Tienhoven.

Vlagprocedure Dodenherdenking

Verscheidene leden van onze vereniging hebben aan Maks van Middelkoop, de voorzitter van de Werkgroep 4 mei herdenking, vragen gesteld over de bij de jaarlijkse Dodenherdenking gevolgde vlagprocedure. Welnu, de desbetreffende richtlijnen van het Nationaal Comité 4 en 5 mei komen in het kort op het volgende neer.

De Nederlandse vlag dient op de avond van de 4^e mei halfstok te hangen van 18.00 uur tot zonsopgang als blijk van respect voor de oorlogsslachtoffers en hun nabestaanden en om recht te doen aan het ingetogen karakter van de plechtigheid. Het is dus niet de bedoeling dat de nationale driekleur na de “twee minuten stilte” en het Wilhelmus weer in top wordt gehesen, zoals in het verleden wel gebeurde.

De werkgroep volgt de richtlijnen van het Nationaal Comité 4 en 5 mei sinds de Dodenherdenking van 2006.



Algemene ledenvergadering

De op dinsdag 22 april in “t Wapen van Ameide” gehouden jaarlijkse algemene ledenvergadering van onze vereniging werd bijgewoond door vijftig leden, onder wie twee ereleden en acht bestuursleden.

Voorzitter Hans van den Heuvel kon in zijn openingswoord voor de vierde maal in successie positieve geluiden laten horen : de vereniging staat bol van de activiteiten en het ledental is sinds de vorige jaarvergadering toegenomen van 338 tot 380.

Secretaris Cees Broekman en penningmeester Jettie Stasse bleken hun zaken andermaal goed op orde te hebben, zodat het verslag van de vorige algemene ledenvergadering, het jaarverslag over de periode april 2007 t/m maart 2008, het financiële overzicht 2007 en de begroting voor 2008 ongewijzigd konden worden vastgesteld. De bevindingen van de uit Ruth van Bruggen en Peet Vroon bestaande kascontrolecommissie maakten het mogelijk om onder dankzegging en applaus decharge te verlenen aan de penningmeester, die er melding van maakte dat slechts één lid de contributie over het jaar 2007 nog niet heeft voldaan.

De vergadering reageerde vervolgens positief op het voorstel van het bestuur om de in Engeland wonende dr. Christian C. van Stolk, die in september 2006 aantrad als de achtste Ambachtsheer van Ameide uit het geslacht Van Stolk, te benoemen tot Beschermheer van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven. Hij zal later dit jaar bij een passende gelegenheid worden geïnstalleerd.

Bij de behandeling van het agendapunt “Voorgenomen activiteiten” gaf de voorzitter een korte toelichting op de plannen voor de terugplaatsing van een fragment van de “Balie” aan de Lekdijk bij Ameide en de organisatie van een expositie over de vroegere plaatselijke manden- en hoepmakerij (in oktober 2009).

De rondvraag stond ditmaal in het teken van loftuitingen voor de redactie van het Nieuwsblad van de vereniging, verwoord door Cees van Toor, die daarin door verscheidene andere leden werd bijgevallen.

Na de pauze vertoonde Krijn van der Ham tientallen oude tot zeer oude dia's van de Lekdijk tussen Tienhoven en Sluis, ofwel de “Tienhovensedijk, Hoogendijk en Sluisendijk”, wat aan het aandachtige gezelschap menige snedige reactie ontlokte.

Ontwikkeling ledenbestand

Sinds de verschijning van de vorige editie van het Nieuwsblad is één lid overleden. Het betreft dr. L.J. Pons, emeritus-hoogleraar Regionale Bodemkunde aan de Land-

bouwuniversiteit Wageningen.

Leendert Japhet Pons werd geboren op 4 juni 1921 te Groote Lindt (Zwijndrecht) en overleed op 16 juni van dit jaar te Arnhem. Hij genoot binnen onze vereniging bekendheid, omdat zijn manuscript over “de oorspronkelijke verkaveling van boerderijen en hoeven in de rivieroever- en veenontginningen van de Hoge Heerlijkheid HERLAER” in november 2006 werd gepubliceerd in de vorm van een speciale editie van het Nieuwsblad van onze vereniging.

Als nieuwe leden werden ingeschreven de namen C. van Delsen (Heerewaarden) en H.T.W. Ritter-van der Kooi (Davos, Zwitserland), de familie A.F. Kool (Tienhoven) en de heren C. van Gelderen, A. Schiphof, A.P.J. Verheij en W.A. Woudenberg (allen te Ameide), A.M.J.W. Maat (Ulvhout) en J.P. van Toor (Noordeloos).

De vereniging telt thans 388 leden.

Expositie over de vroegere manden- en hoepmakerij

Zoals u wellicht al hebt vernomen, is het bestuur voornemens een expositie te organiseren over de vroegere manden- en hoepmakerij, destijds een voor Ameide en Tienhoven bij uitstek karakteristieke nijverheid. Als alles volgens plan verloopt, wordt de expositie gehouden in de periode van dinsdag 6 tot en met zaterdag 10 oktober 2009, rond de “vanouds bekende Ameidese Paardenmarkt”.

Er is een werkgroep in oprichting, die zal bestaan uit ons bestuurslid

Annie Terlouw-Van der Grijn	(tel.: 0183 – 602110) en
de leden Herman Beckmann	(tel.: 0183 – 601997),
Cees van Gelderen	(tel.: 0183 – 602198),
Cees van der Grijn	(tel.: 0183 – 602252),
Krijn van der Ham	(tel.: 0183 – 351490),
Peet Versluis	(tel.: 0183 – 601376).

Vooruitlopend op hun activiteiten is al het nodige materiaal bijeengebracht, zoals oude foto's, gereedschappen, werktuigen, documenten en producten van manden- en hoepmakers van weleer.

Dit neemt niet weg dat verdere bijdragen aan de expositie vanzelfsprekend welkom zijn. Mocht u door het beschikbaar stellen van materiaal of op een andere manier medewerking willen verlenen de expositie, aarzel dan niet om contact op te nemen met een van de leden van de werkgroep in oprichting.

Ambachtsheer wordt Beschermheer

Hans van den Heuvel

In de laatstgehouden jaarlijkse algemene ledenvergadering is op voordracht van het bestuur besloten de op 23 september 2006 geïnstalleerde Ambachtsheer van Ameide te benoemen tot Beschermheer van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven.

Het gaat om de op 11 oktober 1973 te Rotterdam geboren dr. Christian Cornelis (Chris) van Stolk. Hij is een zoon van Adriaan Pieter van Stolk en Gerda Maria Klaverdijk en heeft vijf zusters en een broer, van wie er vier in de Verenigde Staten en twee in Nederland wonen.

Chris van Stolk is gehuwd met de op 12 juni 1970 in Londen geboren Mary Kathleen Gemma McStay. Zij hebben een dochter, Sarah Emily, die op 13 november 2007 ter wereld kwam in Chelmsford (Verenigd Koninkrijk) – de woonplaats van het echtpaar.



De Ambachtsheer heeft een brede universitaire opleiding genoten :

Bachelor in de Economische Wetenschappen en de Moderne Amerikaanse Geschiedenis (Tufts University, Medford (Verenigde Staten), 1966), Master of Arts in de Internationale Economie (Paul H. Nitze School of Advanced International Studies van de John Hopkins University), Washington (Verenigde Staten), 1998) en Doctor in de Politieke Wetenschappen (London School of Economics and Political Science, 2005). Hij vervult twee functies : beleidsadviseur op het vlak van sociale zekerheid, belastingen en algemene overheidsprogramma's bij de RAND Corporation, het grootste onafhankelijke onderzoeksinstituut ter wereld, en adviseur bij Orbys BV, een investeringsmaatschappij in Holten. Eerder was hij adviseur bij de Reggeborgh Groep, een investeringsmaatschappij in Rijssen, en assistent-hoogleraar aan de London School of Economics and Political Science. Zijn vrouw is als medisch specialiste verbonden aan het Southend University Hospital in het Verenigd Koninkrijk.

Chris van Stolk is de achtste telg uit het van oorsprong Rotterdamse patriciërsgezin, die Ambachtsheer van Ameide is. Zijn benoeming tot Beschermheer van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven zal later dit jaar bij een passende gelegenheid worden geformaliseerd.

Uit de Schoonhovense Courant van 1891

De onderstaande informatie werd ons verstrekt door Ben Remie uit Nieuwegein.

29-8-1891

krant 1193 AMEIDE, 27 Aug. Van 21 tot 27 Aug. ll. zijn alhier met de **drijfnetten** gevangen 18 zalmen of St. Jacobszalmen.

AMEIDE en TIENHOVEN, 27 Aug. De 31. Augustus a.s., de eerste **verjaring** onzer jeugdige **koningin**, dien zij als zoodanig zal herdenken, zal door de leerlingen der gemeenschappelijke openbare school dezer gemeenten feestelijk worden gevierd. De daaraan verbonden kosten worden bestreden uit vrijwillige bijdragen van ingezetenen.

2-9-1891

krant 1194 AMEIDE en TIENHOVEN, 31 Aug. De openbare school alhier leverde dezen morgen een opwekkenden aanblik op, die ruim 200 rijk met oranje uitgedoste kinderen, tintelende van vreugde en geestdrift, men behoefde ze slechts te zien om te weten dat hier wederom een dier Oranjefeesten werd gevierd, waarop ons volk van geslacht tot geslacht, van oud tot jong, steeds zoo is gesteld geweest.

Dat er bij deze gelegenheid ook weder goed voor versnaperingen gezorgd was, zal wel geen betoog behoeven; de ruime bijdragen van talrijke ingezetenen hadden het niet alleen mogelijk gemaakt krentenbroodjes, saucijzen en gebakjes bij honderdtallen, zoomede de noodige limonade aan te schaffen, maar bovendien uit een tombola aan elk kind nog een souvenir mede naar huis te geven.

Eere en dank zoowel aan hen, die tot dit kinderfeest het initiatief namen, als aan al degenen die daarvoor de middelen verschaffen en niet het minst aan het onderwijzend personeel der school, dat op zoo uitstekende wijze voor de organisatie van het feest heeft gezorgd, terwijl ook een woord van dank niet mag onthouden worden aan hen, die daarbij assistentie verleenden.

Zulke kinderfeesten, zij pakken zoowel de ouders als de kinderen; zij versterken den band tusschen de ingezetenen onderling en wekken de liefde tot het Oranjehuis op, wat vooral in onze dagen noodig is, nu er ook in deze gemeente, hoewel gelukkig zeer weinige, gevonden worden, die, uit naijver over zulk een echt nationaal kinderfeest, op zijn zachtst uitgedrukt, in sterk afkeurenden zin tot de jeugd durven spreken.

Ook de ouden van dagen, weduwen en behoeftigen, werden op deez' feestdag niet vergeten Hun allen werd een vette surprise thuisbezorgd.

Open Monumentendag op zaterdag 13 september 2008

De Historische Vereniging Ameide en Tienhoven zal tijdens de Open Monumentendag in het Stadhuis op de Dam op zaterdag 13 september 2008 van 10.00 uur tot 16.00 uur bezoekers de mogelijkheid bieden om via de computer de eigen stamboom te onderzoeken. De publicaties van de vereniging kunnen in het Stadhuis ook worden ingezien en aangekocht. Leden van de Historische Vereniging zijn ter plaatse aanwezig voor het geven van toelichting.

In de gegevens van de burgerlijke stand kan worden gezocht naar voorouders. Aandacht wordt besteed aan de website <http://burgerlijkestand.zederik.nl> van de gemeente Zederik, waar de akten van de burgerlijke stand kunnen worden opgevraagd. Hier vindt men digitale informatie met betrekking tot het openbare gedeelte van de registers van de burgerlijke stand, beginnende in 1812/1813, van de voormalige gemeenten Ameide, Hei- en Boecop, Leerbroek, Lexmond, Meerkerk, Nieuwland en Tienhoven.

De begraafplaatsen van Ameide en Tienhoven zijn de afgelopen tijd bestudeerd. Zo zijn bijvoorbeeld van de begraafplaats aan de J.W. van Puttestraat, die op 1 januari 1829 in gebruik werd genomen, van alle daar begraven personen de namen en begraafdata achterhaald. Ook zijn alle aanwezige zerken en grafmonumenten gefotografeerd.

Dit is ook gedaan voor de begraafplaats aan de Broekseweg te Ameide en voor de begraafplaats gelegen achter de kerk van Tienhoven. Aan het onderzoek is medewerking verleend door de gemeente Zederik. Begraafgegevens en archieven van de gemeente zijn geraadpleegd. Alle gevonden gegevens zijn geordend en samengebracht op een CD-rom. Tijdens de Open Monumentendag kan deze

CD-rom voor € 15,- worden gekocht bij de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven.

De genealogische werkgroep heeft de doop-, trouw- en begraafboeken van Ameide en Tienhoven toegankelijk gemaakt. Alle namen die voorkomen in deze boeken zijn verwerkt in de computer, waardoor heel snel naar deze namen kan worden gezocht. Ook de originele teksten van deze boeken zijn beschikbaar, omdat daarvan scans zijn gemaakt.



De genealogische werkgroep heeft een CD-rom samengesteld, waarop deze elektronische klappers en de gescande boeken zijn opgenomen. Op de Open Monumentendag wordt deze CD-rom te koop aangeboden: € 20,- voor niet-leden en € 15,- voor leden van de vereniging.

In de gemeente Zederik wordt veel aan genealogie of stamboomonderzoek gedaan. Ook Hans Zijderveld uit Nieuwland is daar intensief mee bezig. Hij werkt samen met de genealogische werkgroep van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven.

✂ In het Stadhuis is tijdens de Open Monumentendag een computer opgesteld, waarmee kan worden gezocht naar voorouders.

Hans Zijderveld, samen met de mensen die daarbij helpen, is gereed met het invoeren in de computer van de gegevens van de Burgerlijke Stand van alle kernen binnen Zederik. In het Stadhuis is tijdens de Open Monumentendag een computer opgesteld, waarmee kan worden gezocht naar voorouders. Indien voorouders in het gebied van Zederik hebben gewoond en geleefd, mag worden verwacht dat er stamboomgegevens bekend zullen zijn.



De werkgroep genealogie van de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven heeft familiekaarten verzameld en geordend. Tijdens de Open Monumentendag wordt deze collectie van familiekaarten getoond. Voor de genealogische werkgroep verzorgt Teuni de Wit (Aaksterveld 42, 4233 GC Ameide, tel. 0183 602001) deze verzameling. Het gaat daarbij om geboortekaartjes, trouwkaarten en overlijdenskaarten. Ook bedankkaartjes en andere familieberichten horen bij deze verzameling. Voor stamboomonderzoek binnen Ameide en Tienhoven geven deze kaarten waardevolle informatie.

Met uw hulp kan deze verzameling worden uitgebreid. Tussen uw oude papieren zijn wellicht kaarten aanwezig die u zou willen afstaan aan de Historische Vereniging. Bij verhuizingen en sterfgevallen komt het voor dat dit soort paperassen worden weggegooid of bij het oud papier terecht komen. Dat is natuurlijk jammer, want voor stamboomonderzoek en voor onderzoek naar de plaatselijke historie zijn deze zaken van groot belang. Gooi uw paperassen niet weg, maar geef deze aan de Historische Vereniging. Ook foto's, krantenknipsels en andere documenten betreffende Ameide en Tienhoven zijn uiteraard interessant voor de Historische Vereniging. Natuurlijk kan het zo zijn dat u uw familiekaarten nog wilt bewaren, met foto-



kopieën daarvan is de Historische Vereniging ook gebaat. Het kopiëren of scannen van uw verzameling wil de vereniging graag verzorgen.

Website

Sinds begin 2005 beschikt de Historische Vereniging Ameide en Tienhoven over een website: www.ameide-tienhoven.nl

Het aantal bezoekers van de website neemt nog steeds toe, ruim 1.000 mensen per maand komen een kijkje nemen op de website. Via de website melden zich nieuwe leden aan voor onze vereniging. Ook worden regelmatig uitgaven van de vereniging aangekocht via de website. Per e-mail worden contacten gelegd door bezoekers van de website, soms heeft men suggesties, aanvullingen op de website-onderwerpen of vragen. Al met al is de door ons lid Joost Groenendijk ontworpen website een schitterend medium om de vereniging te presenteren en om contacten te leggen. Op deze manier zijn al veel contacten tot stand gekomen die uiteindelijk hebben geleid tot interessante en doorwrochte artikelen in ons Nieuwsblad.

☞ Het aantal bezoekers van de website neemt nog steeds toe, ruim 1.000 mensen per maand komen een kijkje nemen op de website.

Op de website worden verschillende onderwerpen gepresenteerd, zoals de lezingen en excursies, de uitgaven van de vereniging, en een aantal thema's, zoals literatuur over Ameide en Tienhoven, afbeeldingen, ansichten, het rampjaar 1672, de avondmaalsbekers, huisnummering en archiefbronnen. Getracht wordt de informatie op de website bij te houden en steeds verder uit te breiden, doch daar is "schaarse" tijd voor nodig om dit te verwezenlijken.

Mocht u zelf ideeën hebben over de website of materiaal ter beschikking willen stellen, dan houdt de redactie zich daarvoor van harte aanbevolen.

Gert Groenendijk

Een handjevol verschuivingen

Paul Will

De eerste twee hebben te maken met de bloemlezing in het vorige blad uit de diaserie die we nu al tien jaar presenteren met 'plaat en praat' aan de hoogste groepen der beide plaatselijke basisscholen. Het betreft de 6^{de} en 13^{de} tekst.

Bij zes moeten we zelfs de sneeuwschuiver van stal halen. Ons lid, oud-Termeienaar Kees Oosterom, nu wonende in Schoonhoven, reageerde daarop. Deze wist te vertellen dat die sneeuwhoop niet op de gedempte Prinsengracht lag, maar achter de boerderij van oom Huib Oosterom, waar ook de kolenschuur van de Van der Grijnen stond. Die zullen wel de uitleners van die steenkolen geweest zijn en ze vast weer opgeraapt hebben, toen de dooi inviel. Verder was die hoop niet zo maar een berg sneeuw bijeengeveegd, maar was omgebouwd tot een sneeuwhut, een soort iglo. Je kon erin kruipen, zitten en fantaseren. En die was zo sterk dat je erop kon staan en zitten (zie nogmaals het plaatje!).



En zelfs wist hij de twee vraagtekens in te vullen. De jongen helemaal rechts was hijzelf en links van hem zit een zontje Rijnhout.

Onze getrouwe speurder naar echt Termeise voorvallen Krijn van der Grijn legde de vinger bij de slotregel van 13. Volgens hem viel niet het lichthokje op Sluis de twijfelachtige eer te beurt versierd te worden met zo'n fanatieke spreuk, maar wel het huis staande op de hoek van de Oudendijk en de Lekdijk. Het werd bewoond door de familie Bart Woudenberg en rechts de weduwe Van der Ham. Een oudere Duitse soldaat, gelegerd met vele krijgsmakkers in de openbare school op het Kerkplein, moet de tekst in fraaie gotische letters op deze woning geschilderd hebben. Deze luidde: *'Mauern brechen deutsche Herzen nicht'*.



Mijn vraag in de vorige aflevering gesteld over een leus op het transformatorhuisje blijft nog wel overeind. Die heb ik namelijk niet uit mijn duim gezogen, maar uit mijn vrouwliefs oorlogsdagboek opgediept, oudste dochter van garagehouder Hamoen. Haar verslaggeving start 31 oktober 1944 en eindigt met 5 mei 1945. Onder 13 november staat: *"Duitse soldaten hebben vanmiddag ons huis zo staan bekijken, dat ik vrees dat er bij ons ook zo'n zin op de muur geschilderd wordt"*. Dat 'ook' slaat op de volgende zin: *"Op het electrisch huisje hebben ze ook weer geschilderd, ik weet nog niet wat erop staat"*. Dat 'ook weer' heeft

betrekking op een notitie van een dag eerder: *"Ze hebben op het stadshuis met grote witte letters geschreven een soort spreuk, dat deze Krieg het langst zal heugen in de geschiedenis. En op het huis naast Teuna van Es staat met grote letters: 'Muren breken Duitse harten niet'."*

P. S. Achteraf bezien moet ik over die vraag misschien mijn eigen geschrijf raadplegen. In 'Gedenkklink', de uitgave uit 1995 vol lokale oorlogsherinneringen staan op blz. 78 vier spreuken vermeld, maar zonder de plaatsen van handeling. Van 3 kennen we nu de kortstondige standplaats, maar vond men op Sluis nummer 4: *'Am Ende steht der deutsche Sieg'*? Wie kent die of moeten we toch weer schuiven?

De laatste verschuiving houdt verband met het artikel 'Hulde aan een honderdjarige' waarin we aandacht wijdden aan het vaartuig 'Gunst en Vlijt' dat A.D.1907 in de vaart was gekomen. Dit overdekt ijzeren paviljoenschip is aangekocht door koopman Nicolaas Streefkerk om de gebroeders De Bruin de helpende hand te bieden. Dit brokje gedenk is in 2007 een beetje tussen wal en schip geraakt door overbelasting aan artikelen. Het kon de laatste keer wel van wal steken, maar niet in het blad was opgenomen het bewijs van eigendom, dat dit vaartuig 'voortaan zullende bevaren de gemeente Ameide met des zelfs staand en lopend want, zeilen, ankers, 3 kettingen en verdere scheepsinventaris'. Het heeft ijs en ander weder dienende meegemaakt: Het eerste in de barre winter van 1929, dan weer gekoesterd door de zon of geranseld door de wind of bekogeld met hagel of wit van de sneeuw. Het aankoopbedrag van fl. 3750,- was aan manufacturer

Streefkerk ruimschoots op tijd met rente afgelost, toen de schippers Willem en Marinus de Bruin het na bijna 10 jaar van de hand deden aan Jacob Holtslag. Zie het nieuwe bewijs van eigendom, waarop tevens vermeld staat de nieuwe naam: 'De Vier Gebroeders'.

We herhalen eveneens de opname van de verlengde en totaal gerenoveerde 'Gunst en Vlijt', die hier vaart onder de nieuwste naam 'Obelisk' op de Merwede bij Gorcum.



KANTOOR
 VAN DEN
Notaris T. ANEMA
 TE
STREEFKERK.

Bewijs van Eigendom

VOOR

den Heer N. S t r e e f k e r k

te

A M E I D E .

VAN

Het overdekt ijzeren paviljoenschip
 genaamd „GUNST EN VLIJT” en groot
 72⁵⁰³/1000 ton.

dd. 3 Maart 1936



KANTOOR
 VAN DEN NOTARIS

H. G. VAN EVERDINGEN

TE

TERBORG.

BEWYS van EIGENDOM

voor

Jacob Holtslag handelaar in bouwmate-
 rialen wonende te Doetinchem van het
 overdekt ijzeren paviljoenschip genaamd
 geweest „Gunst en Vlijt” thans genaamd
 „de Vier Gebroeders”.

Oudst bewaarde poortzegel van Ameide

In het blad "GRONDIG BEKEKEN" van de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland (AWN) van de afdeling Lek- en Merwestreek¹ verscheen de volgende mededeling in de rubriek: 'Uit de landelijke periodieken':

Historische Vereniging Ameide en Tienhoven Nr. 2007-1

In dit blad een artikel over het *oudst bewaarde stadszegel van Ameide*.

Het zegel is gehecht aan twee charters uit 1527, handelend over een vracht haver die schipper Willem Alertz uit Ameide voor Joris Jansz uit Schoonhoven vervoerde naar Gouda. Om zijn vracht te vrijwaren van verbeuring moest hij op het stadhuis van Dordt komen aantonen dat de vracht inderdaad toebehoorde aan een burger uit Schoonhoven. Daarvoor haalde de schipper de eigenaar persoonlijk in Schoonhoven op, waarna de zaak bezegeld werd. Het zegel heeft als randschrift:

DIT IS DER POERTSEGHEL VAN DER AMEIDE

Afbeelding 23 Uitvergroting en reconstructie van het oudst bewaarde stadszegel van Ameide.

Tekening Maja Houtman.



Trefwoordenlijst Genealogie 2008

Het zal met name de beoefenaren van de genealogie onder onze leden interesseren dat onlangs de vierde editie van de "Trefwoordenlijst Genealogie" gereedgekomen is. De lijst omvat ongeveer twintigduizend trefwoorden en begrippen, die voorkomen in D.T.B.-boeken (= Doop-, Trouw- en Begraafboeken), gerechts-, gemeente- en notariële akten en andere bronnen op het terrein van de genealogie en de heemkunde.

Vanwege de omvang (581 bladzijden op A5-formaat) wordt de Trefwoordenlijst niet meer in boekvorm uitgege-

ven. Wel bestaat de mogelijkheid de lijst, in WORD en in PDF-formaat, op CD-rom te bestellen.

Raadpleeg hiertoe de website:
<http://www.dumont-andre.nl>

Via deze site is de lijst ook in te zien en te downloaden, waaraan geen kosten zijn verbonden.

1 22e Jaargang, no. 3, september 2007.

Van der Meij Alkmaar

Tussen Pieter van der Meij in Den Helder en de redactie is sinds de publicatie van het artikel van Hans van den Heuvel *In Alkmaar begon de Victorie* in het Nieuwsblad van april 2008 behoorlijk veel informatie uitgewisseld. In zijn brief van 11 april 2008 schrijft Pieter van der Meij: 'Hartelijk bedankt voor de twee exemplaren van het Nieuwsblad. Ik heb met genoegen het artikel van Hans van den Heuvel gelezen. Wilt u hem de complimenten overbrengen. Wanneer er een excursie naar Alkmaar wordt georganiseerd, zou ik ook graag naar Alkmaar willen komen om leden van de Historische Vereniging te ontmoeten. Het is dan ook wel aardig om de Ruïne van Brederode te Santpoort te bezoeken. Op de muur van een van de zalen staat de stamboom van de familie van Brederode. Daar komt ook de naam Van Ameide voor.

Wat betreft het artikel heb ik de volgende vragen en opmerkingen:

Wat houdt de kastelenkwestie in?

Is er een huis Ter Meyde in Ameide geweest?

In het wapen van Ameide staan drie gouden staven aangegeven. In het wapen op de grafzerk staan in het linker kwartier ook drie staven. In het onderste kwartier staan drie schelpen. Is er een relatie met de avondmaalsbekers die zijn gevonden? Hebben de drie 'rozen' in het bovenste kwartier nog een bepaalde betekenis? Misschien zegt het wapen iets over de stamboom van Maerten Pietersz. van der Mey. Een oud geslacht met de naam van der Mye heeft als wapen drie zwarte staven op een zilveren achtergrond. Ik stuur u een kopie van een artikel erover mee.

Onze antwoorden op de vragen van Pieter van der Meij zijn als volgt: De kastelenkwestie is behandeld door Hans van den Heuvel in het Nieuwsblad nummer 1, 17^e jaargang in 2006. In het kort komt de kastelenkwestie neer op de vraag of de benamingen 'Herlaar' en 'Huis te Ameide' op hetzelfde complex betrekking hadden.

Voor zover ons beken, is er nooit een Huis Ter Meyde in Ameide geweest.

De schelpen op de avondmaalsbekers zijn uitsluitend een decoratief element.

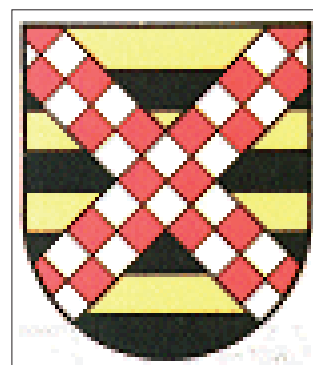
De rozen in het bovenste kwartier van het wapen zijn in de heraldiek het symbool van de vruchtbare, bloeiende aarde (zie afbeelding rechtsboven).

Op 1 mei 2008 stuurde Pieter van der Meij een E-mail met de volgende tekst: 'Het schuinkruis van het wapen van Maerten Pietersz. van der Mey lijkt op het geschakeerd schuinkruis van de familie Van Amstel en van de gemeente IJsselstein. Ook Adriaan Ploos van Amstel, overleden in 1639, Heer van Oudegein en Tienhoven, had een wapen met een dergelijk schuinkruis. Weet de Historische Vereniging iets van hem af? Het is mij een raadsel hoe een eenvoudig timmerman met de naam van der Mey, ter aan-



duiding van welke plaats hij komt, een dergelijk wapen op zijn grafsteen kan hebben.'

Het onderstaande wapenschild¹ is gedwarsbalkt van goud en zwart van acht stukken, over alles heen een St. Andries-kruis, geschakeerd van zilver en rood. De wapenvoerder was Adriaan Ploos van Amstel, heer van Tienhoven (Utrecht), 't Gein, Jutphaas, Oudegein, Lievendaal, Uthorst, Cudelstaart, geboren in Utrecht 1585, ridder in de Franse adelstand (1621), ridder in de Orde van St. Michiel (1629), commandeur van Wemeldingen, advocaat voor het Provinciaal Hof van Utrecht, kanunnik ten Dom (vanaf 1605), fiscaal en stadhouder van de lenen en tijnzen van de proosdij van de Dom (1616-1618), thesaurier van de Dom (vanaf 1618), proost en aartsdiaken van St. Marie (1636-1639), ontvanger van Kampenland, geëligeerd lid van de provinciale Staten, gecommiteerde ter vergadering van de Staten-Generaal, gedelegeerde Generaliteits Rekenkamer (1625-1627), overl. 's-Gravenhage 12 maart 1639, begraven in Utrecht (Dom) 16 maart 1639, trouwt in Utrecht



1

Bron: www.wazamar.org

op 6 aug. 1616 met *Agnes van Bijler*, geboren in Utrecht ca. 1595, overleden in Utrecht 26 nov. 1661, dochter van Hendrik van Bijler en Aaltje van Harn. Agnes van Bijler was weduwe van Gerrit Foeyt met wie zij in 1611 getrouwd was.

Ploos van Amstel bezat een vermogen² van fl 200.000,=

Hij woonde met zijn vrouw en kinderen op het kasteel Oudegein, dat hij in 1627 had gekocht. Het kasteel zou tot 1698 in de familie blijven.



Kasteel Oudegein

Het gemeentewapen van IJsselstein heeft een identiek St. Andrieskruis over een zwarte dwarsbalk een gouden veld.. Het gemeentewapen van Loosdrecht is identiek aan het wapen van Adriaan Ploos van Amstel met één uitzondering; de gouden dwarsbalken zijn daar van zilver.

Het wapen van Maerten Pietersz. Van der Mey wordt bekroond met een helm met het helmteken 'vlucht' met daarin een roos.



Helmteken
'Vlucht'

De redactie is er zich terdege van bewust dat de vraag van Pieter van der Meij: 'Waarom een Termeise timmerman in Alkmaar een familiegraf laat maken met een familiewapen met zoveel allure', met de bovenstaande informatie niet beantwoord is.



Op de zerk in de Grote of St. Laurenskerk in Alkmaar van Maerten Pietersz. van der Mey is er nog een opmerkelijk detail. In het bovenste kwartier staan drie rozen.

Interessant is dat in de St. Nicolaaskerk in Tienhoven een grafsteen aanwezig is met een alliantiewapen. Het eerste kwartier is leeg gebleven en in het derde kwartier staan drie rozen, die vrijwel identiek zijn met de roos in het midden van het gemeentewapen van Zederik. Maar wat interessanter is, is dat dit wapen identiek is met het wapen in het bovenste kwartier op de Alkmaarse zerk. In de kwartieren twee en vier staat een voorstelling op de grafsteen in Tienhoven van een klimmende leeuw onder een barensteel met drie hangers. Dit is het wapen van de Brederoede's. Dit zelfde wapen staat op het stadhuis van Ameide.

Over de leeuw loopt een lijn van links boven naar rechts beneden. Dit is een lijn van de bastaardij. In een alliantiewapen staat het wapen van de man links en het wapen van de vrouw rechts.

² K.Zandvliet, *De 250 rijksten van de Gouden Eeuw*, Amsterdam, 2006.

De zerk was van een getrouwde bastaarddochter van Brederode!

Zij kan niet geboren zijn uit het 'geheime huwelijk' van Reinoud III met Catharina Goossens van Holten uit 1546. Uit dit huwelijk werden vier bastarden geboren die de titel van Brederode van Bolswaert kregen, en die als wapen hetzelfde wapen als de getrouwde bastaarddochter van Brederode voerden.

Wapens op het stadhuis in Ameide, links het wapen van Johan Wolfert van Brederode en rechts het wapen van zijn vrouw Louise Christine van Solms.

Daaronder tweemaal het heraldisch devies van de van Brederode's: zwijnskoppen boven brandende lauriertakken (of het Bourgondisch knoestige schuinkruis in zijn natuurlijke vorm.)

Hieronder wordt het artikel gepubliceerd van W. A. Beelaerts over *van der Mey*, dat wij van Pieter van der Meij toegestuurd hebben gekregen.



Mye (van der)¹

W. A. Beelaerts

(XXXVII, 44, 45, 86, 129 en 196). T. a. p. heeft in de eerste plaats de heer J. van Leeuwen de aandacht gevestigd op het Leidsche geslacht *van der Mye*, hetwelk in zilver drie palen van sabel² voerde. Op grond van dit wapen achtte hij een Vlaamsche afkomst aannemelijk. Hij voegde daaraan evenwel toe, dat reeds ten tijde van Graaf Floris V *van der Mey's* als leenmannen in Leiden 's omstreken voorkomen, maar dat bij onbekendheid van hun wapen niet was te zeggen, of zij van denzelfden stam waren als de latere *van der Mey's* met de drie palen³.

De heer J. D. Wagner heeft vervolgens gewezen op een Utrechtsch geslacht *van der Mey*, het welk zijnen naam ontleende aan het huis ter Mey onder Vleuten⁴.

Dit geslacht zou volgens eenen kwartierstaat opge- maakt door Ph. Baron van Leefdael "in zw. Een zi. keper beladen met 3 ro. pompebladeren" hebben gevoerd.

Aangaande de door deze beide schrijvers aangehaalde *van der Mey's* zou nog heel wat te zeggen zijn. Deze rubriek leent zich daar echter niet toe, vandaar dat ik mij hier tot enkele opmerkingen moet bepalen.

Vooreerst moet ik dan opmerken, dat het door Ph. Baron van Leefdael opgegeven wapen mij niet juist voorkomt, immers volgens mijne aantekeningen, ontleend aan van Spaen, Buchell en verschillende rouwborden, hebben de Utrechtse *van der Mey's*, die het huis ter Mey onder Vleu-

Is nu het huis ter Mye (Mey) onder Leiderdorp te beschouwen als het stamslot der van der Mye 's, die de schuinbalk met de drie plompebladeren voerden?

ten in leen hielden van de Haer, niet een *keper*, baar een *schuinbalk* beladen met drie plompebladeren (soms tijds als harten weêr-gegeven) gevoerd. Hun helmteeken was een vlucht van sabel beladen met den schuinbalk van het schild. Voorts wil ik er op wijzen, dat het mij niet waarschijnlijk voorkomt, dat genoemd huis ter Mye (Mey) het stamslot van dit geslacht zou zijn geweest. Veeleer geloof ik, dat omgekeerd dit huis zijnen naam aan zijne bezitters zal hebben ontleend. Het stamslot van dit geslacht zoek ik

namelijk elders. Vóóraf dien ik echter de aandacht te vestigen op een ander huis ter Mye (Mey), en wel onder Leiderdorp. De heer van Leeuwen heeft reeds opgemerkt, dat aldaar van der Mye 's bekend zijn geweest lang vóór het Leidsche regeringsgeslacht van

dienzelfden naam tot bloei is gekomen. Het wapen dier oude van der Mye 's vermocht hij niet te vinden en ik acht mij daarom gelukkig deze leemte thans te kunnen aanvullen. Mij is namelijk gebleken, dat *Jan van der Mye*, die goed te Leiderdorp van de abdij van Egmond in leen hield, 2 Juni 1311 op zijn zegel volkomen hetzelfde wapen als de latere van der Mye's onder Vleuten voerde. Neem ik hierbij in aanmerking, dat de oudste zegels dier laatste van der Mey 's, welke uit de eerste helft der vijftiende eeuw dagteekenen, eene brisure⁵ vertoonen, b. v. een ster of een lelie inden linkerboven-hoek, dan ben ik geneigd het er voor te houden, dat deze Vleutensche van der Mye 's een jongere tak zijn van die onder Leiderdorp. Is nu het huis ter Mye (Mey) onder Leiderdorp te beschouwen als het stamslot der van der Mye 's, die de schuinbalk met de drie plompebladeren voerden? Ook dit geloof ik niet.

⁵ Breuk, verandering in het blazoen van jongere zonen.

¹ Dit artikel verscheen in het tijdschrift 'de Nederlandsche Leeuw'.

² sabel; wapenkundige term voor de kleur zwart.

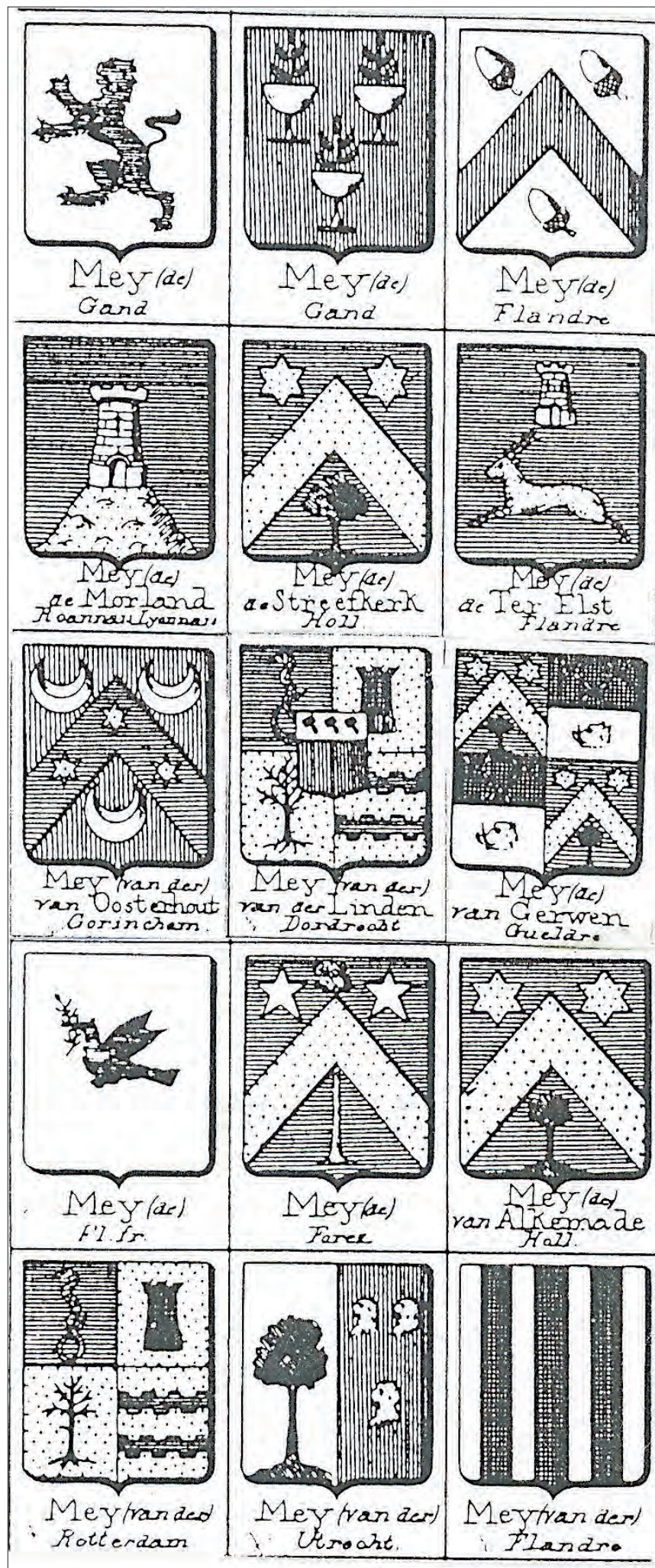
³ Dit is het wapen rechts onderaan in de volgende kolom.

⁴ Zie ook H.J. Beckmann, *Stond het huis Ter Mey in Termeij?* Nieuwsblad, jaargang 15, no. 3.

De Leiderdorpsche *van der Mye* 's komen mij voor op hunne beurt jongere zonen te zijn. Hun wapen wijst mij hier den weg. Het herinnert mij nl. sterk aan dat van het latere geslacht *van Matenesse*, hetwelk een schuinbalk beladen met drie sterren voerde. Deze *Matenesse* 's stamden uit *van der Goude* en het oorspronkelijke wapen van dit laatste geslacht vertoonde wel sterren, maar geen schuinbalk.

Nu is het mij opgevallen, dat ik de zegels van *van der Mey* 's heb gevonden, waarin wel plumbebladeren, maar geen schuinbalk voorkomt, zoodat ik mij de vraag gesteld heb, of deze *van der Mey* 's mogelijk dichter bij den ouden hoofdstam staan. Inderdaad pleiten hiervoor verschillende gegevens, en dit nader onderzoek bracht tevens aan het licht, waar de bakermat van dit geslacht is te zoeken, te weten tusschen Bodegraven en Nieuwkoop aan het riviertje de Mij. Op twee zegels wil ik hier nog de aandacht vestigen. In de eerste plaats een van 5 November 1303 van *Vriese van der Mye*, baljuw van Zuid-Holland, hetwelk een wapenschild vertoont met een plumbeblad en twee achtpuntige sterren in het schildhoofd: omschrift : S. *Vriese van der Mye*. Ter mogelijke verklaring van dit wapen is het gewenscht even bij dezen *Vriese van der Mye* stil te staan. Hij heet te voluit *Hugo Vriese van der Mye* en werd naar de gewoonte dier dagen *Vriese* geheeten, evenals zijn zoon *Dirk Troveis van der Mye* meestentijds onder de naam *Troveis* voorkomt. Zoowel vader als zoon hebben den ridderslag ontvangen. De zoon zegelde volgens Buchell in 1342 met een achtpuntige ster zonder meer. Het wil mij voorkomen, dat deze *Troveis* zijnen naam zal hebben ontleend aan heer *Troveis van Moordrecht*, die in de tweede helft der dertiende eeuw leefde en eveneens eene achtpuntige ster voerde. Hoewel de achtpuntige sterren in het schildhoofd van *Vriese van der Mye* zeer wel op zichzelf nietszeggende brisure's kunnen zijn, acht ik het, gezien den naam zijns zoons en het wapen van heer *Troveis van Moordrecht*, zeer wel mogelijk, dat *Vriese van der Mye* die sterren heeft ontleend aan het wapen van de *Moordrecht* 's, met wie hij vermaagschapt zal zijn geweest.

En tenslotte zij nog melding gemaakt van een zegel van *Gerrit van der Mye Boydensz.*, evenals zijn vader, die in de eerste helft der veertiende eeuw leefde, gegoed te Bodegraven (1359) en schout aldaar in 1379. Dit zegel aan eene oorkonde in het archief van het kapittel van St. Pieter te Utrecht, vertoont volgens eene afteekening door van Spaen een wapenschild met één plumbeblad zonder meer.



De grafstenen in de St. Nicolaaskerk te Tienhoven

Herman Beckmann. De foto's zijn gemaakt door André Tukker.

In de St. Nicolaaskerk te Tienhoven zijn acht zerken en een gedeelte van een sarcofaagdeksel bewaard gebleven.



Op de linkergrafsteen staat: 'hier leyt begraven pieter Cornelissen in syn leven vereert met het Scoutsampt van tienhoeven van de EE Heer Hans Wolphert Heer tot Brederode¹ nae dat hy dat ampt bedient hadde den tyt van 15 jaren sterf den 26 november op maendach savonts ten hallef vyven in t iaer 1638 ovt 71 iaer'. Onder de tekst staat een wapen met daarin een vierkant, dat in vieren is gedeeld. Links bovenin is een ruit afgebeeld, de drie andere vlakken zijn voorzien van een hart. Links van het wapen staat BVE en rechts KDH.

De rechter grafsteen heeft geen tekst, maar wel een bijna identiek wapen als dat op de zerk van Pieter Cornelissen.

In het artikel Van der Mey Alkmaar werd reeds het volgende besproken: 'Interessant is dat in de St. Nicolaaskerk een grafsteen aanwezig is met een alliantiewapen. Het wapen hangt aan een knoestige tak. Boven het wapen staat in gotisch schrift: 'joh...Grat....1536'. Het eerste kwartier is leeg gebleven en in het derde kwartier staan drie rozen, die vrijwel identiek zijn met de roos in het midden van het gemeentewapen van Zederik. Maar wat interessanter is, is dat dit wapen identiek is met het wapen in het bovenste kwartier op de Alkmaarse zerk van Maerten Pietersz. Van der Meij². In de kwartieren twee en vier staat een voorstelling op de grafsteen in Tienhoven van een klimmende leeuw onder een barensteel met drie hangers. Dit is het wapen van de Brederode's. Dit zelfde wapen staat op het stadhuis van Ameide. Over de leeuw loopt een lijn van links boven naar rechts beneden. Dit is een lijn van de bastaardij. In een alliantiewapen staat het wapen van de man links en het wapen van de vrouw rechts. De zerk was van een getrouwde bastaarddochter van Brederode! Deze dame kan niet geboren zijn uit het 'geheime huwelijk' van Reinoud III met Catharina Goossens van Holten uit 1546. Uit dit huwelijk werden vier bastaarden geboren die de titel van Brederode van Bolswaert kregen, en die als wapen hetzelfde wapen als de getrouwde bastaarddochter van Brederode voerden.'

1 Johan Wolfert van Brederode (1599-1655)

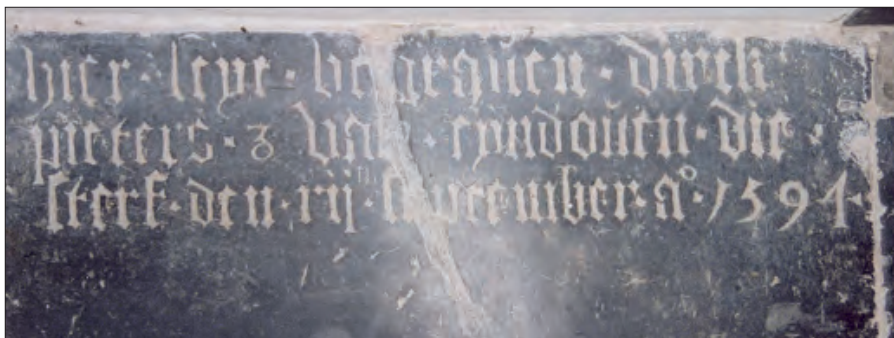
2 Zie het artikel *Van der Meij Alkmaar* elders in dit blad.

Jacobus van den Toorn beschrijft dit wapen (N 3) in het onderstaande boek.. Zie voor meer achtergrondinformatie het artikel van Walter van Zijderveld *De Brederodes van Bolswaert in Ameide*, in het Nieuwsblad nummer 2, 2007.



Op de rechts afgebeelde zerk staat de volgende tekst: 'Hier leyt begraven Hendrick Pietersen de ridder out-schepen tot thienhoven i. beter vande menschen ver acht als van godt verschooven sterff den 5 ivny anno 1659'.

De tekst: 'beter van de mensen veracht als van God verschoven', is mij niet geheel duidelijk. De overlijdensdatum van Hendrick Pietersen de ridder is 5 juni 1659.



Deze grafzerk is uit 1594. In moeilijk leesbaar gotisch schrift staat volgens mij: 'hier leyt begraven dirck pieters. Dirck sterf den rij (?) november anno 1594'.



De hiernaast staande grafsteen is behoorlijk beschadigd. Deze is van Arien Vernooy, die op 1 augustus 1710 gestorven is.



Ook de tekst op deze zerk is moeilijk te lezen. Zo ver ik het opschrift kan ontcijferen, staat er: 'hib C. aelberts sterf den 9 Novembr 1699'.



De afbeelding toont een gedeelte van een sarcofaagdeksel. Op dit deksel staat een (bisschop?) staf afgebeeld. Er komt geen tekst voor op het deksel.



Op de kaart van Ameide uit 1751, die getekend was door Pieter Adriaanszoon Ketelaar, staan twee steenovens afgebeeld; de eerste stond in Sluis en de tweede op de Koekoekswaard in Tienhoven. Deze kaart stond op de voorpagina van de extra uitgave van het Nieuwsblad in 2006 (17^e jaargang, nr. 4).

Interessant is dat de steenbakker Adrianus Mourik werkte in Tienoven en niet in Tienhoven.



Museum Stichting Bisdom van Vliet Haastrecht

Op 1 juni 1923 overleed Vrouwe Paulina Maria Bisdom van Vliet. Zij was al 42 jaar weduwe van de heer J. J. Lefèvre de Montigny, die burgemeester van Haastrecht was.

Bij testament had zij bepaald dat haar huis een museum diende te worden en dat het karakter van het huis bewaard zou moeten blijven. Het Stichtingbestuur heeft zich uitmuntend van deze taak gekweten. Niet alleen staan de meubelen nog op dezelfde plaats, zijn de schilderijen niet verhangen en is de porseleinverzameling alleen afgestoft. Op het moment dat men de immense hal betreedt, gaat men ineens een eeuw terug in de tijd. Je verwacht dat Vrouwe Paulina Maria met de thee in de salonkamer op je zit te wachten. Dit huis houdt de herinnering levend niet alleen aan haar, maar ook aan de vele generaties van de regentfamilie Bisdom van Vliet.



Paulina Maria Lefèvre de Montigny- Bisdom van Vliet (1840-1923). Pastel door Thérèse Schwartze 1892.

De vader van Paulina Maria, de Haastrechtse burgemeester Marcellus Bisdom van Vliet, bouwde het huis in 1877 maar stierf op 30 november van dat zelfde jaar. In geen ander museum in Nederland wordt de manier van leven van een welgestelde patriciërsfamilie in de periode 1875-1925 beter getoond dan in dit museum.



De voorkamer, met o.a. een aantal stoelen, voorzien van het stempel Horrix en daterende uit de tijd van de bouw van dit huis. Tegen de achterwand een Hollands Louis Seize klapbuffet met fonteintje.



Foto hiernaast: In de grote eetkamer staat o.a. een aantal serviezen opgesteld. De tafel in het midden kan door tussenbladen worden verlengd, zodat er met een groot aantal personen gegeten kan worden.

Foto op de volgende pagina: In de salon hangt dit portret van Paulina Maria Lefèvre de Montigny-Bisdom van Vliet, de stichtster van dit museum. Er onder staat een van de koloniale coromandelhouten stoelen.

Bezoeken:

Museum Bisdom van Vliet
Hoogstraat 166 , Haastrecht

Geopend van 15 april t/m 14 oktober
Dinsdag, woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur.
Zaterdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.
Maandag en vrijdag gesloten.
Hemelvaartsdag geopend van 14.00 tot 17.00 uur.
Koninginnedag gesloten.



Literatuur: *Gids van het Museum der Stichting Bisdom van Vliet* door Jonkvrouwe Dr. C. H. de Jonge, F.F. Barends, *Bisdom van Vliet, Waar het verleden nog voelbaar is*, Collect, 4, 2008, pp. 72-76.

Oranjefeesten door de jaren heen



Louis van Stolk bij de opening van de Oranjefeesten in 1978. Hij was de vijfde telg van het geslacht Van Stolk, die Ambachtsheer van Ameide was. De Rotterdamse patriciër overleed in 1986.

TEKST: JAN CH. L. MEIJER - FOTO'S: LEN DALE

Feest in het stadje aan de rivier

De dijk is als een veilige, beschermende arm, in de holte waarvan het stadje ligt te dromen van het verleden. Het schijnt of het leven aan Ameide alleen maar voorbijtrekt; over de asfaltweg boven op de dijk en over de brede rivier aan de andere zijde, waar men het geplof van scheepmotoren op elk uur van de dag over het water hoort echoën. Op het stille pleintje, de Dam, ligt het fraaie stad-



Als er feest is in Ameide, dan werkt daaraan ook iedereen mee. Zo verraste de plaatselijke arts, de heer M. J. Eenink, Oranje-comité en bevolking, door een week lang zijn patiënten af te rijden in een 100 jaar oude koets, gekleed in bijpassend kostuum. Als koetsier koos hij —

natuurlijk zeggen ze in Ameide — Jan van Straten, de handige en altijd opgewekte klusjesman van het stadje. Hij bleek net zo goed met een paard te kunnen omgaan als met de dokter en zijn medeburgers. Het dagelijkse visite-rijden van dokter was een feestelijke verrassing.

huis 17de eeus schoon te wezen in concurrentie met een rij statige 18de-eeuwse gevels. Er heerst rust in Ameide. Niet echter de rust van een dode stad. Het is maar schijn dat het 20ste-eeuwse leven het stadje onberoerd zou hebben gelaten. Maar wel kent het dagelijks levenspatroon nog een vriendelijke, gezapige rust en een spontane hartelijkheid, en een gemeenschapszin, die zowel uniek als hartverwarmend is. Eens in die vijf jaar komt die gemeenschapszin tot uiting in een groots en daverend Oranjefeest, dat een waarlijk feest van alle burgers voor alle burgers is. →



Feest voor groot en klein. Als je nog maar een paar turven hoog bent snap je er nog wel niet zo veel van, maar fijn is het toch wel. Al is het alleen maar vanwege die mooie strik en dat vlaggetje. En dan al die mensen en die muziek, enne... die mooie lichtjes.

Zij hebben al zoveel feesten meegemaakt. Maar van dit feest genieten zij toch ook. Op hun vaste bank op de dijk was het al wekenlang een onderwerp van gesprek. Want reken maar dat zij van alles wat er in Ameide omgaat op de hoogte zijn. De „geheimen”, die zij natuurlijk houden, bewaarden ze echter goed.



Eens in de vijf jaar is het feest in Ameide — Oranjefeest. In augustus. In 1948 bestond het voor de oorlog al zo aktieve Oranjecomité — dat ook in de oorlog veel deed, zij het minder opvallend — tot die vijfjaarlijkse frequentie. Want in Ameide maakte — en maakt — men iets van die feesten. Niet zo maar een paar vlaggetjes en een optocht. Nee, een feest dat klinkt als de spreekwoordelijke klok. En omdat ieder jaar beter en grootser te doen zijn dan het vorige, was een wat al te zware opgaaf, zo redeneerde het comité. Ook financieel voor de goed 2600 inwoners die Ameide telt.

Want dat is nu juist het unieke van die Oranjefeesten in Ameide. Die zijn niet de zaak van een Oranje-comité alleen, nee, integendeel, die zijn een aangelegenheid van het hele stadje, van iedere inwoner. Gaat u maar na: er is geen straat in Ameide of de bewoners ervan zorgen voor hun eigen versiering en verlichting. Dat is iets dat per hoofd een flink bedrag vergt en daarnaast een maandenlange voorbereiding. Want natuurlijk wordt zoveel mogelijk in eigen beheer gedaan. Ook al omdat de andere straten niets van de plannen mogen



Burgemeester D. Wessel is trots op zijn fraaie raadhuis, zijn prachtige ambtsketen — „zo een hebben ze zelfs in Amsterdam niet” — en vooral op zijn Ameidenaren. Sinds twee jaar is hij eerste burger van Ameide. „En dat bevalt me uitstekend.”



De grote allegorische optocht bood een verscheidenheid aan onderwerpen; van kaas maken tot ruimtevaart en olympische spelen. Heel gelukkige kinderen echter konden nog als boerkes met de bokkenwagen meedoen.

Natuurlijk moet er bij festiviteiten ook politietoezicht zijn. Maar in een plaats als Ameide is dat niet zo'n enorme opgaaf. Een tenslotte geniet je zelf ook van alles wat je ziet en meemaakt.

